

Верховної Ради України від 11 грудня 2014 року №26-VIII.

6. Савенко С. Енергетична незалежність України – міф чи реальність [Електронний ресурс] / С.Савенко.– Режим доступу: <https://news.finance.ua/ua/news/-/391866/energetychna-nezalezhnist-ukrayiny-mif-chy-realnist>.

7. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» / Схвалена Указом Президента України від 12 січня 2015 року №5/2014 р.

8. Угода про коаліцію депутатських фракцій «Європейська Україна» / Верховна Рада України, документ № п0001001-15, підписання від 27.11.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/n0001001-15/paran2#n2>.

Михайло ФЕДІРКО

к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного управління,
Тернопільський національний економічний університет

РЕІНЖИНІРИНГ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ РИНКУ КОМУНАЛЬНОЇ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

В умовах формування суспільства сталого розвитку зростає значення енергетичної і екологічної безпеки, рівня соціальних стандартів і якості життя населення України. Проте умови, що склалися на зовнішньому та внутрішньому енергетичному ринках не дозволяють вирішити цю проблему на рівні міжнародних стандартів. Крім того, актуальність проблеми загострюється в контексті інтеграційних намірів України, яка у своїй законодавчій ініціативі декларує вибір європейської моделі функціонування енергетичних ринків. Європейське енергетичне співтовариство, в якому Україна має статус члена, стимулює розбудову конкурентного середовища на ринках, де має місце режим природної монополії. Ринок комунальної теплоенергетики України, якраз і є ринком, де діє режим природної монополії. У цьому контексті загальна сутність проблемизоводиться до необхідності запровадження процедур реінжинірингу бізнес-процесів на ринку комунальної теплоенергетики України з метою його реформування.

Теоретична основа розбудови та реалізації реінжинірингу бізнес-процесів організації (підприємства) зумовлює визначення причин і цілей

його проведення.

Цілями реінжинірингу бізнес-процесів є системна реструктуризація матеріальних, фінансових та інформаційних потоків, що спрямована на спрощення організаційної структури, перерозподіл і мінімізацію різних ресурсів, скорочення термінів реалізації потреб споживачів, підвищення якості їх обслуговування [1, с. 12]. Що стосується причин проведення реінжинірингу підприємств і організацій, то вони, на думку О. М. Головінова, зумовлюються конкретними фінансово-економічними ситуаціями.

Підприємства та організації ставлять перед собою при проведенні реінжинірингу такі цілі: 1) визначення оптимальної послідовності виконуваних функцій; 2) оптимізація використання всіх ресурсів у різних-бізнес процесах; 3) побудова адаптивних бізнес-процесів; 4) визначення раціональних схем взаємодії з партнерами і споживачами; 5) синхронізація та координація одночасно виконуваних процесів.

Реінжиніринг – це фундаментальна перебудова всіх бізнес-процесів, яка має привести до різкого поліпшення роботи підприємства [2]. Саме руйнування старої системи і побудова принципово нової з урахуванням максимальної оптимізації бізнесу - ефективний спосіб для українських підприємств ефективно працювати за ринкових умов. Посилаючись на теорію сил ринкової конкуренції М. Портера, слід зазначити, що на теперішньому етапі найбільш значущою з п'яти представлених сил конкуренції є влада споживачів. Тому проблема відповідності потребам споживача є головною для реінжинірингу та реструктуризації бізнес-процесів на підприємстві.

Комунальна (муніципальна) теплоенергетика забезпечує тепловою енергією і гарячою водою міські житлові будинки та соціально-бюджетну й частково комерційну сферу міст та інших населених пунктів України і належить до сфер прямого впливу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Основними конкурентами на ринку комунальної теплоенергетики є індивідуально-побутовий сектор, частина промислової теплоенергетики для забезпечення міських житлових будинків, соціально-бюджетної та комерційної сфери, локальні системи теплозабезпечення соціально-бюджетної, комерційної сфери та адміністративних будівель, локальні системи теплозабезпечення відомчого житлового сектору.

Необхідно зазначити, що в контексті названих вище проблем і перманентного зростання цін на первинні енергоресурси наукові інституції України зробили спробу розглянути сферу систем теплозабезпечення як предмет фундаментальних і прикладних досліджень, результати яких стали науково-методичною базою для прийняття державними органами влади низки відповідних регуляторних документів [3].

Бізнес-процес як категорія реінжинірингу означає горизонтальну ієрархію внутрішніх і залежних між собою функціональних дій, кінцевою метою яких є випуск продукції [1, с. 13]. У цьому контексті специфіка організації бізнес-процесів на підприємствах комунальної теплоенергетики України впливає з вимог ст. 10 Закону України “Про природні монополії” [4] і наказів Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Міністерства регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України “Про затвердження ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії”. Тим самим запроваджуються єдині методичні підходи до розподілу функцій між ліцензованими видами діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії та іншими видами господарської діяльності. При цьому кожен із зазначених видів діяльності має відповідати організаційним, кваліфікаційним та техніко-технологічним вимогам.

Запровадження процедур реінжинірингу бізнес-процесів вимагає реформування діючої моделі ринку комунальної теплоенергетики України.

Недоліками цієї моделі є: – формування уповноваженими органами тарифів на теплову енергію для потреб населення на соціально обумовленому, але економічно невиправданому рівні; – неможливість тепlopостачальних підприємств відшкодувати за рахунок тарифу на теплову енергію понесені в процесі виробництва теплової енергії витрати; – збитковість підприємств-виробників теплової енергії; – необхідність забезпечення сталої роботи підприємств-виробників теплової енергії.

Усунення недоліків діючої моделі вимагає розробки інших моделей ринку комунальної теплоенергетики України, метою яких є: упорядкування оптової торгівлі тепловою енергією; створення окремих

ринків послуг з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії; створення умов добросовісної конкуренції між виробниками та між постачальниками теплової енергії; запровадження ринкових відносин в операціях купівлі-продажу теплової енергії; формування тарифів на теплову енергію за ринковими принципами; впровадження системи обліку споживання теплової енергії; утворення прозорої системи розрахунків за теплову енергію; забезпечення права самостійного вибору споживачем постачальника теплової енергії; утворення бази для ефективного фінансового менеджменту на підприємствах сфери тепlopостачання з метою залучення стратегічних інвесторів; збереження єдиної системи тепlopостачання держави; забезпечення фінансової стабільності тепlopостачальної галузі держави; вирішення проблем незадовільного стану виробничих потужностей та транспортних мереж у сфері тепlopостачання.

Бібліографія

1. Головінов О. М. Реінжиніринг Бізнес-процесів : навч.-метод. посіб. / О. М. Головінов. - Донецьк : ДонНУЕТ, 2015
2. Хаммер М. Реинжинирингкорпорации: манифестреволюции в бизнесе / М. Хамер, Д. Чампи ; пер. с. англ. Ю. Е. Корнилова. - [4-е изд.]. - М. : Манн, Иванов и Фербер, 2011. - 283 с.
3. Патон Б. Є. Проект Державної цільової програми модернізації комунальної теплоенергетики на 2012-2016 роки - інноваційна основа технологічного оновлення систем теплозабезпечення населених пунктів України [Електронний ресурс] / Б. Є. Патон, А. А. Долінський, Б. І. Басок, Є. Т. Базєєв // Вісник Національної академії наук України. - 2012. - № 9. - С. 14-28. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2012_9_3.
4. Закон України "Про природні монополії" №1682 від 20. 04. 2000 р., Офіційний вісник України. - 2000. - № 19. - 26 трав.